

Szergej Jeszenyin

Nem hulló lomb-arany terít be...

(He ветры осыпают пуши...)

Nem hulló lomb-arany terít be
színével erdőt és hegyet.
A láthatatlan sátor kékje
ont csillagzsoltár-permetet.

Látom, amint kék köntösében
a drága szűzanyácska lép
gyors röptű fellegen, s ölében
viszi isteni kisedét.

Viszi, hogy újra megfeszítsék
feltámadott Krisztus fiát:
„Menj, gyermekem, nem vár, csak ínség,
s éj-nap lakod lesz pusztaság.”

Én indulok, hogy megtaláljam,
és minden vándort így lesek:
Az Úr küldötte álruhában,
ki nyírfabottal kéreget.

Tán szembejön, s nem ismerem fel,
és a titok ki sem derül:
A fák közt kerub szárnya rebben,
s a földön éhes Jézus ül.

1914

Tűz iramlott kéklőn szívemen...

(Заметался пожар голубой...)

Tűz iramlott kéklőn szívemen,
feledésbe tűnt a honi távol.
Most először ért a szerelem,
búcsúzom hát oly sok léhaságtól.

Elvadult kert voltam, semmi más,
nem kellett, csak lányok teste, csókja.
Túl sok volt a tánc, sok az ivás,
mely ifjúkorom eltékozolta.

Ó, csak hadd csodáljam arcodat,
arany-barna örvényét szemednek.
Nehogy másnak tartogasd magad,
s nehogy azt az elmúltat szeressed.

Lépj be, drága, könnyű-karcsú lány;
konok szívvel bár tudnád, te kedves,
hogyan tud szeretni egy vagány,
s hogy tud lenni jámbor, engedelmes.

Elhagynám a kocsmás életet,
még a versírást is sutba dobnám,
csak megérinhetném kis kezed,
átsimítván hajad őszi lombján.

Örökké a lépted követem,
hívjon honi táj, köd ülte távol.
Most először ért a szerelem,
búcsúzom hát oly sok léhaságtól.

1923

A vihar

(Буря)

Rezdült a falomb, lendült a juhar,
aranyos levelek pora szétlebegett...
Zúgott fel a szél, a vadon csupa jaj,
visszhangra zizegtek a sárga füvek...

Kicsi ablakon úzve vonít a vihar,
füzek ága simítja homály üvegét;
fejük elbillen, hadonászik a kar,
lesi mind szomorún, mint kél a sötét.

Felhő feketéllik a távol egén,
s dühös árral üvölt a garázda folyam;
sűrű cseppet ver föl esős meredély:
ahogy izmos kéz dob földet, olyan.

1914–15

(Erdélyi Z. János fordításai)



Anasztazia Jermakova

Villám kutya két élete

1

„Jó kan és erős” – ezek voltak az első szavak, melyeket először jegyeztem meg életemben. Nem tudtam, hogy mit jelent az, hogy szó, de felfogtam, hogy ezt nekem és szeretettel mondják, és hogy valamilyen érthetetlen, de mindenképpen létező viszonyban van azzal az óriási kézzel, mely megvakart a fülem tövéénél, és bele-dugta az orromat az ennivalós tálkába. Aztán megtudtam, hogy ennek a kéznek a tulajdonosa a gazdám, és hogy kora reggel elmegy valahová, és csak este jön meg, és hogy van neki egy pár szürke bolyhos papucs, és rettenetesen nehéz termé-szete.

„Veled nem lehet kijönni. Rettenetesen nehéz a természeted” – mondta neki a nő a hajcsavarokkal a fején, aki állandóan tett-vett valamit a konyhában, csodálatos illatokat teremtve benne, és amikor jött az este, bement a gazdival a szobába. „Nehogy ez a dög bejőjön” – mondta, és becsapta az ajtót. Hogy mi az a „dög,” nem tudtam, mint ahogy azt sem, hogy mit érez a nő iránta, de a hangja nem volt különösebben mérges, de kedves sem.

Azt a szót, hogy „hajcsavarok,” valahogy rögtön megértettem, mint ahogy azt is, hogy azért van rá szükség, hogy a nő szőre a fején hullámos legyen, és hogy a nő, akit a gazda feleségnek hívott, szép legyen. Bár ha engem kérdeznek, akkor őszintén megvallom, nekem sokkal jobban tetszik a sima szőrű fajta, és szép pedig ez a nő, akárhogy igyekezett, sehogy sem lett. Van a szomszédban is egy nő egy pudlival – az igen! ... De a gazda a szomszédnőt sosem hívta feleségnek, és még csak rá sem nézett.

Életemnek már első napjaiban is sok mindent megtudtam. Például hogy a szerelem az, amikor a gazdi liheg a másik szobában, és nyikorog az ágy. Ilyenkor én, mivel furdalt a kíváncsiság, odalopóztam az ajtóhoz, s az orromat az ajtórésbe dugtam, hogy megérezzem, milyen szaga van a szerelemnek. Ó! Ilyen szaga egyetlenegy lötynek sem volt, amit a gazditól kaptam. Ez a szag borzasztóan vonzott, de ugyanakkor félelemmel is eltöltött. A sötétség szagát, az éhség szagát éreztem, az éhségét, mely soha semmivel sem csillapítható. Annyira felizgatott, hogy elkezdtem panaszosan nyüszíteni a számomra érthetetlen titokzatos vágy miatt, amiért a feleség egyszer jól pofán vágott a seprűvel. Ezt pedig, mindenki tudhatja, mi, kutyák, kimondottan utáljuk. „Te szégyentelen! Takarodj!” – kiáltott rám a nő. Ami a *takarodj* szót illeti, azt jól ismertem, és büszke vagyok rá, mert a gazdám is gyakran szólít így, amikor – ahogy ő mondja – „túl hangos vagy.” Ez egyik legfőbb jó tulajdonságom. De az a szó, hogy *szégyentelen*, végleg és örökre teljesen érthe-

tetlen maradt számomra, és mindig összefügg a sötéttséggel, az ágynyikorgással és a lihegéssel.

De amit végképp sohasem értettem, az idő volt. „Nincs időm,” mondta elég gyakran a gazdám a feleségnek. Ez hogy lehet? A gazdinak épp az nincs, ami a legfontosabb? ... A legszükségesebb? ... Hisz az idő az öröm, amikor a gazdi veled van, és a szomorúság, amikor nincs.

Az idő, amikor a gazdi elment, volt „a reggel.” Amikor megjött, „az este,” a sötétség és szégyentelenség ideje pedig „az éjszaka.” S mindez állandóan ismétlődött.

Minden, a gazdin kívül. Ő mindig más és más volt, sohasem ugyanaz. Tegnap például egész nap komor volt, esze ágába sem jutott, hogy játsszon velem, ma pedig, lám, azt játszotta, amit a legjobban szeretek: a „*hozd ide*” játékot. Ez abból áll, hogy a gazdi eldobja a botot, és én visszaviszem neki, majd ismét eldobja, és én megint visszaviszem, s tart ez egészen addig, míg a gazdi nem mondja, hogy „Villám, mára elég! Hazamegyünk.” Nekem viszont ebből a játékból sohasem elég. Különösen akkor nem, ha esik a hó. A világ ilyenkor fehéren kéklík, könnyű és nedves. Köröskörül fehér és leheletkönnyű pillangók szállingóznak a légben, melyeket sohasem sikerül elkapnom. Amint hozzájuk érek az orrommal, azonnal eltűnnek, és helyükbe sok új és ugyanolyan fehér pillangó kerül. S ezt a fogócskát a fehér pillangókkal télnék hívják. Sohasem voltam olyan vidám, mint télen. Ha futottam, egyszercsak azon kaptam magam, hogy – zsupsz! – mind a négy lábam szétcsúszik, s ott fekszem a hátamon a hideg és szúrós jégen! S ez olyan jó! ... De a gazdi valahogy nem szerette ezt a játékot. Ha elesett, mindig valami olyan értelmetlen szavakat dünnyögött, hogy a „krrr ... va anyád”, meg hogy „az atyauuu ... rrristen ...”, melyekkel, azt hiszem, mélységes elégedetlenségének adhatott hangot. Egyszer, mikor így elesett, még a sapkáját is elveszítette, s aztán sokáig kerestük, és amikor én végül megtaláltam valahol a bokrok között, a gazdi nagyon örült, és azt mondta: „Ügyes kutya vagy, Villám, nagyon ügyes!”

Nemrég még nevetni is megtanultam. Amikor megértettem, hogy a gazdi nevet, ha jól érzi magát, én is, amikor jól éreztem magam, próbáltam ezt hasonló módon kimutatni: felhúztam felső ajkam, s így láthatóvá tettem agyaraimat. De a gazdi ilyenkor azt hitte, hogy mérges vagyok. „Mi van veled, Villám? Kire haragszol? Macskát láttál?” – kérdezte.

Szóval, sok mindent sikerült megtudnom az utóbbi időben. Például, hogy majdnem ugyanahhoz a fajtához tartozunk a gazdival. Én collie vagyok, ő pedig Kolja. Erre roppant büszke voltam. Megtudtam továbbá azt is, hogy jó házőrző vagyok – azért hívtak így, mert ha valami ismeretlen hangot hallottam a bejárati ajtón kívül, és az nem hagyott aludni, akkor elégedetlenségemet hangos ugatással fejeztem ki. Megtudtam azt is, hogy rettenetesen falánk a természetem. Az a két kifejezés, hogy jó házőrző és rettenetesen falánk, nekem majdnem mindig ugyanazt

jelentette, csakhogy az első a gazdi szemében voltam a folyosón, a másik pedig a feleség szemében a konyhán, amikor pillanatok alatt mindent felfaltam, ami a kutyatálban volt, és ki is nyaltam mindent az utolsó cseppig. Mindig enni akartam, és furcsállottam, hogy miért adnak nekem mindig kevesebbet, mint amennyit megbírnék enni, s ráadásul még csodálkoznak, hogy mindig éhes vagyok.

– Mennyit bír ez a kutya falni! Hogy fér el benne ennyi? – mérgelődött a gazdi felesége. – Pillanatok alatt mindent eltüntet... S mindig éhes! ...

– Hadd egyen, adj neki még! Hisz férfi! – próbált megvédeni a gazdi.

– Minden pénzünkéből kieszik ez a dög. Semmit sem tudunk félretenni – mondta a feleség, és kikergetett a konyhából.

Sehogy sem értettem, hogy hús helyett miért kell pénz ahhoz, hogy én jól lakjam, és aztán miért kell azt félre tenni. Sok kérdés merült fel bennem akkoriban, és gyakran nem találtam rájuk a választ, de nem bántam, mert a gazdi velem volt. S ez volt a legfontosabb.

2

Nemrég kezdtem rájönni, hogy miért nem adnak nekem eleget enni. Minden pénz, amit a gazdi felesége „félre tett,” arra ment, hogy saját magának vegyen ennielót. S annyi sokat evett, hogy kezdett nőni a hasa. Minden hónappal nagyobb és nagyobb lett, és végül olyan lett, mintha egy olyan nagy gumilabda lenne benne, mellyel a nyáron játszottam a dácsán. „Minek eszik annyit, hamarosan kipukkad, de nekem azért sem ad semmit!” – gondoltam, s éreztem, hogy kezdek haragudni rá.

De a gazdi örült. Állandóan tapogatta a feleség hasát, még a fülét is odatette, s közben szélesen mosolygott.

– Szerintem már megmozdult ... – suttogta a feleségének, miközben alulról felfelé nézett rá.

– Igen, igen, már rúgott néhányat a lábával ...

„Egek, mi lehet ez? – gondoltam. – S vajon a gazdi miért örül annyira a felesége falánkságának? Bezzeg, ha én eszem, egyáltalán nem örül. És mi az, ami ott megmozdult, sőt rúg?” – értetlenkedtem, és próbáltam hasonló hangokat az én hasamból is kihallani, de semmit sem hallottam azon kívül, hogy korog a gyomrom az éhségtől.

Egy este a gazdi elvitte valahová a feleségét, aki aztán néhány napig nem is volt otthon, de aztán visszajött, és a hasa már nem volt nagy, de virágok voltak a kezében, és a gazdi egy kis lényt tartott a kezében, mely borzasztóan vinnyogott. Megijedtem. Csak nem árult el a gazdám? Csak nem hozott még egy kutyát a házba? ... Vajon nem voltam jó házőrző? Miért? Hogy tehetett ilyet? Elfordultam, mert nem tudtam elviselni, hogy a gazdi olyan boldog.

– Nos, Villám, fogadd szívélyesen a vendéget! Mostantól fogva te is felelsz Sa-

nyikáért. Vigyázz rá, nehogy valaki bántsa, hallod? – mondta a gazdi, és az orrom alá dugta az új kutyát.

„Szóval már neve is van – gondoltam. – De miért nincs semmi szőre, és vinyonyogni is valahogy nagyon hangosan vinnyog, szélesre tátja a száját és mind a négy mancsával hadonászik? És miért kell nekem rá vigyázni?” Azért úgy döntöttem, hogy végig szaglászom. Érdekes, majdnem olyan szaga van, mint a gazdinak ... Úgy tűnik, nem is kutya...

Értetlenül bámultam a gazdira, de ő már meg is feledkezett rólam. Arról beszélgettek a feleségével, hogy mit is kell venni Sanyikának.

A kis lény itt maradt, és velünk élt. Velem senki sem törődött, csak vele. Mindig róla és vele beszéltek, raccsolva és selypítve. Untam magam, és mindig a gazdi előtt lábatlankodtam, amiért mérges volt:

– Menj innen, Villám, nem látod, dolgom van!

Azóta mindig csak foglalt volt. Elvitt sétálni, de keveset, és játszani meg egyáltalán nem játszott velem.

Megijedtem. Különösen éjszaka félttem, az álmaim közti szünetekben. Mindig ugyanazt álmodtam. Hogy Sanyika óriásira nőtt, mint a gesztenyefák az utcán, és egész súlyával rám dől. Nem tudtam levegőt venni, de kiszabadulni sem tudtam. ... Ilyenkor felébredtem és éreztem, hogy erősen rángatóznak a lábaim, mert el akarok futni ...

És aztán megismertem a magányt. Olyan közel férközött hozzám, hogy komolyan félni kezdtem. Sírni szerettem volna, de ez volt az egyetlen dolog, amit egyelőre nem sikerült megtanulnom.

A gazdi felesége már két napja idegeskedett.

– Csinálni kell valamit azzal a Villámmal. ... Sanyika rosszul van ... Nem kap levegőt ...

– Kicsoda? Villám? – ijedt meg a gazdi.

– Egek, ki beszél itt Villámról! A gyerekről van szó, nem kap levegőt, fullad. Hová tettem a lázmérőt?

– Elmondanád végre, mi történt!

– Mindig mondtam, hogy ennek a kutyának sok a szőre. Még a szőnyeget sem tudom rendesen kitisztítani ... Vidd el valahová, hallod?! De hová is tettem ... Ebben a házban semmit sem lehet megtalálni ... Ja, itt van. Az orvos azt mondta, minden órában mérjük a lázát. És ha valami van, akkor a mentőt kell hívni ...

A gazdi hallgatott és üres szemekkel bámult a feleségére, aki Sanyika mellett sürgölődött.

– Hová vihetném? És mi köze van itt a szőrnek? Mikor kezdődött?

– Reggel. Jól van, jól van, ne sírj már, mindjárt megmérjük a lázacskádat, csi-csi, baba, hideg, ugye? Nem baj, mindjárt elmúlik ...

Sehogy sem tudtam megérteni, mi történik. Éreztem, hogy van valami Sanyikával, s ezért én vagyok a hibás. De hogy hol követtem el a hibát, nem tudtam.

A gazdi egész este telefonált. Sokszor rám nézett, de amikor találkozott a tekintetünk, elfordult. Ismeretlenekkel beszélt, és többször a nevemet is említette, még hozzá olyan hangosan, hogy oda futottam hozzá, mert azt hittem, engem hív.

– Mindenkit felhívtam, akit tudtam – mondta a gazdi. – Nem tudom, mitévő legyek. A szüleidnek nem kell?

– Már olyan öregek, hogy járni is alig tudnak. Minek nekik kutya?

– Akkor mit csináljunk?

– Csinálj, amit akarsz! Csak holnap már ne legyen itt az a kutya!

Néhány napig a gazdi mogorván járt, kelt, és szinte alig beszélt a feleséggel. Ma pedig oda jött hozzám, a szemembe nézett, és megölelt.

Nem tudtam, hogy a gazdi sírni is tud.

– Bocsáss meg, Villám, bocsáss meg ...

Semmit sem értettem az egészből, és csak a gazdi arcát nyalogattam, s éreztem a nyelvemmel valami nedves és sós anyagnak a keserves ízét.

– Szóval holnap elaltatod azt a dögöt, vagy pedig a gyerekekkel visszamegyek a szüleimhez – mondta a gazdi felesége.

A gazdi nem szólt.

Akkor hát nekem el kell aludnom? Ha csak erről van szó, akkor én máris megyek aludni, és még a vacsoráról is lemondok. Hacsak épp erre van szükség ...

Reggel a gazdival beültünk az autóba, és elvitt valahová. Egy ismeretlen nagy ház előtt álltunk meg, és bementünk. Nagyon sok különböző szag terjengett benne. De a legerősebbnek a félelem szagát éreztem.

Láttam, ahogy nyílik és csukódik az ajtó, és ahogy bemennek és kijönnek kutya-társaim gazdáikkal. Egy mellettem ülő pincsi elmagyarázta, hogy ebben a házban a kutyákat és a macskákat gyógyítják, ha valamijük fáj, és panaszkodott, hogy neki már egy hete beteg a gyomra.

De hát nekem semmi bajom. Akkor minek hozott ide a gazdim? Éreztem, hogy elkezdtem reszketni. Lehetséges, hogy csakugyan beteg lettem? Nem, nem, ez lehetetlen ... De miért nem mond a gazdim semmit? Gondolataim összezavarodtak, és csendesen szipogtam, és a gazdi lábaihoz bújtam. A cipőjén megolvadt a hó, és egy kicsit nedves lett, de én jól éreztem így magam.

Az ajtó ismét kinyílt, és gazdi húzni kezdett maga után a pórázzal. „Hová? Miért? – szerettem volna kiáltani. – Hisz nem vagyok beteg, nem kell engem gyógyítani!” De a gazdám még erősebben húzott, és én engedelmeskedtem.

– Mi a baj?

– El kell altatni.

Számomra ez csak két különböző hang volt: az egyik a gazdámé, a másik egy

idegené. A gazdim hangját jól ismertem, és mindig hittem neki. De most mintha nem is ő beszélt volna. Rekedt volt, és úgy hangzott, mintha távolról, az ajtó mögül jönne.

- Beteg?
- Nem.
- Nincs kinek odaadni?
- Nincs.
- Menjen a másik szobába – mondta az idegen hang.

S ekkor megértettem: nekem nem szabad tovább élnem ... A gazdi így döntött. Ez olyan egyszerű, és olyan rettenetes volt, hogy sírni kezdtem. Úgy látszik, nem is kell tanulni, hogyan kell sírni. Jön az magától.

- Nem! Várjon ... Én ... Azaz .. Tudja ... Én ... Elnézést ...

A gazdi összevissza dörmögött valamit, és a pórázt húzogatta. Aztán hirtelen az ajtó felé húzott.

- Menjünk innen, Villám! Gyere gyorsan! Gyere! Elnézést ...

Kifutottunk az utcára. Emberek mentek el mellettünk. A gazdi leült egyenesen a hóra, és lehorgasztotta a fejét. Megsajnáltam. Odamentem hozzá, és a vállára tettem a pofám. Megélelt, és a szőröm azonnal nedves lett.

3

Már jó ideje a gazdám dácsáján lakom. Ez a legújabb játékunk. Csakhogy ez a játék egyáltalán nem vidám, és már régóta tart. Szabályai egyszerűek: a gazdi felelése és Sanyika engem sohasem láthatnak.

Nyáron a gazdi elvisz a barátjához, aki egy másik házban lakik, s ősszel vissza-költözünk, és itt vagyunk a következő nyárig.

Most tél van. Alig változtam, csak már nincs kedvem a fehér pillangókra vadászni. Inkább csak a teraszon fekszem egy ócska elhasznált heverőn, és a gazdit várom. Hetente egyszer jön, sok ennivalót hoz. Itt hagyja egy embernél, akinek biztonsági őr a neve. Az őr ad nekem enni. Sokat eszem, mostanában sohasem vagyok éhes.

Néha még játszani is szoktunk a gazdival. „Hozd ide”, mondja és eldobja a botot. De most már nem tudok olyan lelkesen játszani, mint azelőtt. Néha nincs is kedvem a bot után menni.

Az idő csak vonszolja magát, és nem akar véget érni. Arra a hosszú bedőlt kerítésre hasonlít, amely mellett midennap elfutok. Nem tudom, mivel lehet ezeket a hosszú, hideg fehér napokat eltölteni, amikor nincs itt a gazdám. Egy ilyen napba minden belefér: a ház, az erdő, a felhők, egész eddigi életem, de még mindig sok hely marad üresen, de hogy minek, nem tudom. Nem tudok rá magyarázatot találni.

Megtanultam számolni a napokat. Ha összeadom az üres napokat, akkor kijön egy olyan, amelyik nem üres. Ez az a nap, amikor a gazdi velem van. Aztán ő elmegy, és én megint kezdhetem a napokat összeadni. Van egy olyan érzésem, hogy ha ezt nem teszem, a gazdi sohasem fog eljönni.

Időnként annyira sajnálom magam, hogy kezdek vonítani. Hosszan és sokáig. Reggel felé belefáradok az önsajnálomba, és elalszom. Annyira egyedül vagyok, hogy néha már a Sanyika is hiányzik.

Igaz, vannak barátaim. A biztonsági őrnek van három kutyája. Egyikükről sem lehet tudni, hogy milyen fajta, de nagyon barátságosak és vidámak. És ha már egészen eluntam magam, akkor hozzájuk megyek és elmesélem nekik az életemet. Mindig ugyan arról beszélek: a gazdiról, Sanyikáról és a bánatról. Mindig figyelmesen meghallgatnak, és együttéreznek velem, különösen az egyikük, a vörös Juli. Az én Julim.

Jól emlékszem, hogy amikor először játszottam vele, az a furcsa érzés támadt fel bennem, hogy jó lenne mindig, állandóan így játszani. És akkor egy távoli emlék jutott eszembe: a szerelem szaga, a *szégyentelen* szó, és a gazdi nehéz lihegése. Úgy tűnt, hogy mind ennek valamilyen köze van a vörös Julihoz, ahhoz, hogy milyen örömmel, a farkamat csóválva, futok eléje, mennyire fénylik a szeme, és hogy milyen sokáig és kedvesen szagolgatjuk egymást. Szégyellem bevallani, de néha gyakrabban gondoltam rá, mint a gazdira. Amint felébredtem, azonnal rohantam a barátnőmhöz, és aztán egy tapodtat sem tágítva egész nap mellette voltam. Nem tudtam magamnak parancsolni – Juli felől olyan édes illat szállt, hogy forogni kezdett körülöttem a világ, és az egész testem beleremegett. S akkor úgy elfogott az izgalom, hogy alig emlékeztem valamire, csak arra, hogy két lábammal erősen átfogtam őt hátulról, és azt tettem, amit a gazdi sohasem engedett meg nekem. Azelőtt, ha ilyen szagot éreztem valahol, és kész voltam akár a világ végére is elmenni utána, a gazdi szigorúan magához parancsolt, szorosra fogta a pórázt, és szinte húzott az ellenkező irányba. Sehogy sem tudtam megérteni, hogy miért olyan kegyetlen hozzám. Julival viszont minden olyan egyszerű volt.

Ám egy bizonyos idő elteltével Juli hirtelen megváltozott. Amikor megéreztem ugyanazt az illatot, de már nem olyan erősen, és megpróbáltam közeledni hozzá, Juli rögtön a két hátsó lábára ült, és vicsorított. Miért? ... Mi történt? Mivel bántottam meg? ... Nem értettem, és megsértődve félrehúzódtam, és csak járkáltam körülötte. Nekem semmit sem mondott, csak morgott, és kimutatta a foga fehérjét, ha közeledni mertem feléje.

Aztán ez az illat egyszercsak eltűnt valahová, és Juli ismét barátságos lett, és épp oly kedvesen játszott velem, mint azelőtt. S érdekes, nekem jólesett, hogy csak így játszhatok vele, mintha semmi sem történt volna közöttünk, és már nem is akartam vele azt tenni, ami nem is olyan rég még olyan lélegzetelállító nagy gyönyörűséget szerzett nekem.

Egy ideig minden úgy ment, mint azelőtt, de nagyon elcsodálkoztam, amikor észrevettem, hogy Juli hasa épp olyan nagyra kezd nőni, mint a gazdi feleségéé. Csak nem fog a világra jönni még egy Sanyika?! Lehetetlen! ... Hogy őszinte legyek, halálra ijedtem. Mert ha Julinak Sanyikája lesz, akkor minden elveszett. Állandó rettegetésben éltem. De Juli, úgy tűnt, egy cseppet sem izgult. Úgy szaladgált borzalmas hasával, mintha mi sem történt volna, és jókedvűen nézett rám.

Szerettem volna elmesélni a bánatomat a gazdinak, de féltem, hogy akkor visszavisz arra a helyre, ahol a beteg kutyákat szokták elaltatni, és ezért inkább hallgattam. Türelmesen vártam, hogy jöjjön, aminek jönnie kell, és figyeltem. Tudni akartam, hogy mozog-e valami Juli hasában vagy sem.

És bekövetkezett. A biztonsági őr leterített a szoba sarkában egy régi bundát Julinak, és ő ijedt tekintettel feküdt és nézett rá. „Ne félj, ne félj, hisz nem először csinálod” – mondta neki az őr, megvakarta a füle tövét és kiment. Engem is kikergetett, és becsukta az ajtót.

Egész nap csak ültem az ajtó előtt, és megpróbáltam a Sanyika szagát megérezni. De a benti szagok egészen mások voltak, és hallani sem hallottam semmit. Az őr többször is bement Julihoz, mondott neki egy-két bátorító szót, s aztán megint elment, és én kezdtem aggódni miatta. Úgy gondoltam, biztos nagyon beteg lett, és nekem kell őt megmenteni. Kétségbeesetten kapartam az ajtót, és hívtam Julit, de ő nem válaszolt.

Nem tudom, hogy éltem túl ezt a napot. Szerettem volna Julival együtt meghalni. De este váratlanul kijött a szobából, élt, és semmi baja sem volt. A nagy hasa is eltűnt, de a szeme fáradt volt. Oda mentem hozzá, az oldalához dörgölöztem, de ő csak gyengén megcsóválta a farkát, és ásított. Ettől nagyon jól éreztem magam. Szerettem volna tetőtől talpig, azaz az orrától a farkáig végig nyalni, csak azért, mert élt és nincs semmi Sanyikája, és köztünk megint minden úgy lesz, mint azelőtt.

Amint a szoba kiürült, bement oda az őr, tett-vett ott valamit néhány percig, aztán kijött és egy zsákféleség volt a kezében. A zsák mintha gyengén vinnyogott volna, és mintha mozgott is volna benne valami. Juli meghallotta, hegyezni kezdte a fülét, oda ugrott az őrhöz, és elképzeltetetlen dolgokat művelt: panaszosan vinnyogott, hangosan ugatott, és mancsával megpróbálta elérni a zsákot. Az őr rászólt, elkapta az örvénél, visszavitte a szobába, majd rácsukta az ajtót. Aztán a zsákot elvitte valahová a ház mögé, és a vinnyogás hamarosan megszűnt.

El sem tudom mondani, hogy viselkedett Juli ezután! Össze-vissza rohangu az udvaron, mint egy őrült, szagolgatta a levegőt, nyüszített, kaparta a földet a szobában, ahol korábban a bunda volt, nem evett, nem játszott, s úgy nézett az őrré, mintha az valami nagy bűnt követett volna el vele szemben. Igyekeztem megnyugtatni, amennyire csak tudtam. Kész voltam bármit megtenni az én Julimért,

de nem tudtam megérteni, mi az, ami aggasztja. Egész nap a nyomában voltam, és segítettem neki keresni valamit, ami már nem létezett. Hogy tudtam volna neki elmagyarázni, hogy a múltat már nem lehet megtalálni, mert az egyszer s mindenkorra eltűnt. ... Úgy sem hitt volna nekem.

De lassan, lassan mégis csak megnyugodott, és kezdtünk újból úgy élni, mint azelőtt.

Elmúlt néhány év, és mindent megszoktam: a sétákat, melyeket Julival szoktam tenni, azokat a ritka örömteli pillanatok, amikor a gazdival együtt lehetek, és a saját csendes bánatomat, mely az idő múltával egészen elviselhetővé vált. Most már nem szoktam idegeskedni minden apróság miatt, és Julinak is mind kevesebbet beszélek az előző életemről. Most már nagyon ritkán szoktunk játszani, és inkább csak egymáshoz simulva fekszünk valahol a napon, és nem gondolunk semmire. S aztán, ha már jó melegünk van, elalszunk.

Ortutay Péter fordítása



Kormos Brigitta linómetszete